

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések és előléptetések; adakozások az árviztől károsult budapestiek számára; n. szebeni orsz. ülések; Ferdinand kir. biztos intimatuma; az árviz rombolása Esztergomban; gyapjúkereskedésünkre a' kinézések ismét biztatóbbak; a' pesti kereskedőség nyilatkozata a' véghez nem mehetett József napi vásár iránt; m. n. Akademia; kam. tud.; s a' t.) Portugália (a' királyod ismét viselő; s a' t.) Spanyolország (d. Francisco infans csakugyan nem juthat a' tanácsba; a' saragossai győzelem 's zavargás részletei; a' trókövetelő még mindig munkátlan; s a' t.) Anglia (parlamentü ülések; Brougham eszpedzi Glenelget; készületek tory lakomára; s a' t.) Franciaország (követkamrai ülések; a' titkos költségek megajánlva; Jaubert ellenző beszéde; Orleans hgnöt viselőnek hírlík; Achmet bey föltétlenül meg-bódolt; Abd-el kaderrel a' béke állandónak kezd mutatkozni; s a' t.) Németország - Orosz- és Svédország, Amerika, Törökország, Egeyhír. Katonaelöléptetés, Gabonaár, Dunavízjárás.

M A G Y A R O R S Z Á G É S E R D É L Y.

Ő es. s ap. kir. fősége f. é. martius 3diki háázatában a' győri káptalannál S ághy Jánost székesegyházi, Feltjinger Istvánt sopronyi, Karner Antal mosonyi, Varga Jánost locsmándi, Tóth Józsefet győri és Pajer Lászlót komáromi főesperessé; Széchenyi Károly gr. kapitányt pedig es. kamarássá nevezni melőztatott.

Ugyan ő es. s ap. kir. fősége Szalaky Pál sóvári kir. kamrai tisztartót nyugalmazni melőztatott.

Szuchodolszky József aradi kamrai hidvámosf. é. február 26ikán meghalálozott. Kam. tud.

Az ágostai hitvallásnak egyházában jövő vasárnapon (aprilis 1jén) fog tartatni az árviztől menekedést tárgyzó Te Deum, — 8 és 1/2 órá-tól 10ig magyar, azontal delig német nyelven.

Folyó ev mart. 20ikáról 9837 's 9838 sz. alatt költ fels. határozat következtében a' Duna rendkívüli áradása miatt a' pesti kir. tud. egyetemnél 's gymnasiumban a' nyilvános oktatás jövő april 23dikán fog megkezdeni.

A' pesti kereskedőség tisztviselősege jelenti, hogy a' most mult József napi vásár adás-vevés nélkül mulván el, a' szokott vásári árjegyzékét hazai termékinknek nem boesáthatja közre, minthogy a' példailan árviz miatt majd minden vevő áru nélkül volt kénytelen lak-helyére visszautazni; a' gyapjúnak azonban mindjárt eleinte kelete multakozott, még pedig a' tavalyinál jobb áru, mi tökéletesen igazolja aláb-bi állításokat.

Ő es. s ap. kir. fősége olly állásba kívánván helyezni Országunk fens. Nádorát, hogy iszonyu árviz okozta sobcót Budapestnek minél hatatosabban enyhithesse, a' két városban találató minden kincstári élelem-nemüt szabadrendelkezési alá melőztatott átengedni, 's egyszermind parancsolni, hogy a' m. kir. udv. kamrai elnök 's a' magyarországi parancsnoklő tábornok, mindenben, mi a' szerencsétlenek megszabadítására 's inségnyhítésre szükséges, tetlegi segélyt nyujtsanak, pénz- 's eleségkiszolgáltatással. Mitrowszky gr. főkanzellárhoz pedig e' tárgyban következő sajátkezüleg írott legf. parancsot kegyeskedék intézni: „Kedves Mitrowszky gr.! Azon kimondhatatlan szerencsétlenség, mit az utóbbi jégmenet okozta dunai szörnyü áradások Magyarországon, főleg pedig Budapesten okoztak, arra határoza engem, miszerint parancsot adjak Önnek, az illető kormányzések útján azonnali rendelés-tételre, hogy a' birodalom minden országában segély gyűjtsék a' két szomszéd város és vidéke inségre jutott lakosinak részökre, a' begyüldendő mennyiségek pedig lehető gyorsan magyar udv. kanzelláriámhoz küldetvén, onnan a' meghatározott helyekre szolgáltatassanak. Alattvalóimnak ismét jótékonyága nem hagy kétke-dnem, miszerint mindenütt örömmel nyujtandnak segély magyarországi szerencsétlen rokoniknak. Bécs, mart. 20án 1838. Ferdinand s. k.“

N. Szeben: Mart. 13ki országos ülésben a' tisztválasztás iránt folytatott tanácskozásait végezvén, felirást készíteni határoztak a' RR. Ugyan-ez nap a' kormányzék észrevételei a' hódolati törvényezikk 's adó tárgyában készített felirási javaslatokra 's az Erdélyhez kapcsolott részek (Partium) tárgyában fejlett véleményre is felolvastatván, kir. biztos Ferdinand ő k. fenségének a' KK. és RR.hez intézett köv. intimatuma olvastatott fel: II. SS. et OO. E protocollo sessionis diaetalis die 28-a febr. a. c. celebratae, numeroque 477 perspexi. Inclytos SS. et OO. objectum. Eorundem deliberationi per praesidium propositum, qualificative solum, et cum provocatione ad anterius quoddam conclusum assumisise, illius praetensive tenoris, quod gravamina cum prima b. regia propositione, qua iidem I. I. praestitutum suae Majestati sacratissimae fidelitatis homagium comprehendenti statuuntur connectenda sint. Praescindendo ab eo, quod virtute art. 11-i 1791. §-i 3. aa. et bb. Statuum praesidentis, vel in praesentia regii gubernii gubernatoris sit, objecta deliberationum proponere, ac nemo alius, nisi cum praevio praesidis indultu aliquid pro deliberatione proponere possit, exclusiva autem isthaec praesidis, ordinem deliberationum determinandi praerogativa, Statuum conclusis subordinata haud sit; iidem II. Stibus et OOibus hisce significandum esse duxi, debitum, ac e subditali I. SStuum et Ordinum obligatione profluens fidelitatis homagium, quod sensu art. 4-i 1791. sacratissimae suae Matti ejusque successoribus toties, quoties more consveto praestari debet, non minus ac omnia ad hunc actum spectantia accessoria, quia omnem Statuum et Ordinum deliberationem excludunt, nec pro b. regia propositione haberi, nec proinde cum illa gravamina connecti posse. Sacratissima enim sua Majestas, posteaquam IIos SS. et OO. medio peculiaris b. rescripti regii ad praestandum debitum fidei homagium elementer provocatos esse voluisset, medio alterius de dato 14ae febr. a. p. emanati, et per me II Stibus et Ordinibus extradati b. rescripti regii, b. propositiones regias iidem Inclytis intimare hoc ordine dignata est, ut nempe 1-o electiones et nominationes ad officia diplomatica; 2-o bb. rescripta regia super articulis anni 1810. 1811. emanata, et 3-io ac ultimarie denominationem systematicae deputationis regnicolaris pertractandas et superandas ipsis praescriberet. In compellendis vero b. hisce propositionibus regis, ab altissime praescripto ordine, cui sacratissima sua Majestas vi recentioris quoque b. rescripti r. de dato 19ae febr. a. c. emanati inhaerere dignata est, recedere cum integrum haud sit; Inclytos SS. et OOones hac occasione eo quoque reflectendos esse censeo, quod in initio citata protocollatione a primitivo, provocatae sub numero protocollari 82. — (pag. protoc. 132.) suae deliberationis sensu declinatam sit, ubi, cum de gravaminibus qua ratione, et quando pertractandis ageretur, iidem Inclytis diserte enunciassent compariuntur, quod gravamina mox post electiones ad officia diplomatica pertra-

ctare desiderant, nulla futurae suae deliberationis, vel cum consummato aliquo homagii actu, vel cum diplomate leopoldino connexionis mentione facta.

Pro anteventendis itaque in futurum quibusvis erroneis interpretationibus necessarium censeo II. SSibus et OOibus hisce positive declarare, quod praestatio homagii fidelitatis, et ad hanc spectans confirmati diplomatis leopoldini extradatio, b. regia propositio, nec fuerit, nec esse possit. — In reliquo intellectu etiam eo, quod iidem II. SS. et OO. nonnullis principiis, quae respectu legalis influxus regii gubernii in tractatus diaetales sparsim sub decursu praesentium comitorum in usum ponere sibi constituerunt, r. gubernii consiliis et declarationibus hoc obtutu jam iteratis non consideratis, non tantum inhaerent, sed illa principia facto extendere, applicare et stabilire admittant; quum ordo legalis pertractationum diaetalium non admittat, ut in hoc ulla unilateralis fiat alteratio vel innovatio, vi muneris mei plenipotentiarü utpote sacratissimae suae Majestatis ad haec comitia regii commissarii I. SSibus et OOibus intimaandum habeo: ut usum et modalitatem, juxta quem sub prioribus comitiis negotia diaetalia pertractata sunt, striete retineant, nec ullas hoc obtutu innovationes fieri admittant; cum aliopün ii. quae haecenus in contrarium subsistentis legalis tractatum diaetalium ordinis intervenerunt, innovationibus, nec quoad formam, nec quoad meritum vis legalis tribui possit.

Quois in reliquo juri eaque distincta cum propensione persisto II. SS. et OO. Cibini die 8-a mart. 1838. addictissimus Ferdinandus.

Mart. 14kén a' tisztválasztás ügyében készített jegyzőkönyv olvastatván, megállapított, 's az eziránti felirás-javaslat elkészítése az itélőmesterre biztatott. Mart. 15én a' kormány a' hódolati törvényezikk 's adó és partium tárgyában tett észrevételeiről a' tanácskozást végezvén, ezek iránt felirási javaslatot készíteni határoztak. Továbbá a' szélybeli katonaság iránti felirás-javaslat megállapítatván a' kormányzékkel közöltetni határoztatott. Mart. 16kán a' 2dik előterjesztvényben foglalt 1811ki törvényezikk megvizsgálására nevezett rendszeres biztosság munkálata, úgy a' gyűlésekről írt munkája is együtt tanácskozás alá vétetett, mellyet a' széky és szász nemzetek magok nemzeti üléseikre előleges tanácskozás végett kikértek, ezután több törvény-hatóság 's egyesek kérelmei olvastattak fel. Er. Hir.

K. Vásárhelyen, 's Háromszék mezővárosában, f. h. 12kén este nagy tűzveszély volt és mintegy 40-50 épület és sok házi álat lőn a' pusztító lángok martaléka.

A' Bécs-Győr közti vasutvonal tervrajza megjelenvén, abból kiviláglik, miszerint az Bécsét 's Győrt Baaden, Német-Ujhely, Soprony, Mosony, Pozsony, Laxenburg, Mödling 's egyéb népes helységekkel köténdi össze, miből főleg a' pesti vásárookra is tömérdek haszon háramlandó, mivel személyek 's áruk vasuton egész Gönyőig, onnan pedig gőzösek fognak fővárosunkba szállíthatatni. Az egész tőke tizenkét 's fél millió pengő forintból álland, mellyet 25 ezer darab 500 pengő forintos részvény állítand elő. E' részvényekből 17 ezret már eladott Sina b. 's a' még megmaradt nyolcz ezer következőleg fog kiosztatni: 5500 darab nyilvános aláírás útján Bécsben, a' többi 2500 pedig részint Pesten, részint Mosony, Pozsony, Soprony és Győr megyékben, különös kiosztó választmány által.

Gyapju. József napi sokadalmunkat még kezdete előtt megsemmítvén az iszonyu áradás, most csupán a' gyapjúról, hazai kereskedésünk e' fő 's nevezetes ágáról közölhetjük észrevételünket és jóslatunkat a' kecsgető jövőre nézve, 's csak azt ohajtjuk, bár legalább annyira teljesülne azok, mennyiben eddig csakugyan ritkán hibáztunk állításainkkal. Előlegesen is e' szavainkat kérjük bévezetés helyett figyelemre méltani: kétségbehozatlanul bizonyos már, miszerint az idej gyapjuár sokkal fölülmulandja a' tavalyit. Hazánkban, Sziléziában, Szász-és Morva-országban és számos egyéb tartományban már több szerződést kötének gyapjura külföldi kereskedők 10-20 pCentel jobb áron a' tavalyinál. Joggal kérdezzük azonban az illető közönség nevében: jó alapokon nyugszik e' az áremelkedés, vagy pedig csak nyereszkeségi vagynak szüleménye? Két év előtt olly élénkül keresék a' gyapjut, hogy az árak a' lehetőleg magas állásra szökkentek. Tapasztalásból tudjuk, miszerint illy túlfeszítést az árak mindenkor rendkívüli esökkenés szokta követni, 's ez a' mult évben is bebizonyult. A' gyapjuszövetek használatu folyvást terjed az egész ismét világban, 's ez mulhatatlanul megkivánja a' nyersanyag-szaporitást, melly meg is történt ugyan; azonban még sem olly mértékben, mennyiben azt az elhasználás kivánja. Az európai szárazföldi kézműgyárak naponkint élénkebbül versenynek az angolokkal, 's a' gyártulajdonosok máris hatalmasul rugatják főlegymás ellenében az árt. Ezt két év előtt világosan láhattuk. Mult évben a' kedvelten kereskedési pénz-fordulat minden iparágban igen érezhető esökkenést szüle. Franklin ez ismét jelszavát: „A' hitel és pénz!“ főleg hazajában igen alapos igazságnak tekinték, 's nem gondolak meg, hogy ez csupán csak addig való, miglen a' hitelező nem veszti el bizalmát. A' gyapjúkereskedést is ugy ére e' nyomasztó pénzfordulat, mint bármellyik ágát az iparüzésnek, 's még is meg kell vallanunk, hogy a' lenyomott ár mellett is volt mindig elég gyapjuvevő, és ez ismét azt bizonyítja, hogy koránsem fölösleg természetből, hanem csupán az idő 's körülmények mostohaságából eredhete a' rendkívüli árapály. Alig jövének kissé rendbe a' kereskedési ügyek 's a' gyapju azonnal emelkedni kezdte böcsben. Már mult őszkor magosbra szökkent a' gyapjuár, 's azóta folyton folyvást kedvezőbbek lesznek a' körülmények, 's ebből méltán következtethetni, miszerint e' kedvező álláspont tartós leend, valamint tartós jó időre számolhatni, midőn a' légnerő lassan emelkedik, holott minden gyors szökkenése vészkitörést

jelent. De vegyük már most illő tekintetbe az élénk jelent, 's kellő vizsgáljuk meg: több gyapju leend é fölhalmozva ez uttal a vásárokon mint tavaly? Kevesebb nem leend semmi esetre, annyibizonyos, főleg, ha még a' mult vásárokról megmaradt mennyiségeket is tekintetbe vesszük. A' juhaklokban a' mult évben nem igen pusztítanak ártalmas járványok, főben nem volt hiány 's az 1836iki nagy gyapjuár mindenkit nyájszaporításra buzdíta. Mind ezekből inkább várhatunk igen sok gyapjut vásárlásra mint keveset; azonban okunk van hinni, hogy a' nagy mennyiség daczára is elegend lesznek, kik kapva fogják kapdozni a' gyapjut. Köztudomásu, miszerint az angol kézműgyarak alig várják az új gyapju megjelenését az európai vásárokon. Segitendik e' roppant fogyasztást még a' német, francia 's belga gyárak is, elannyira, hogy épen nem mondunk képtelenséget, ha állítjuk, miszerint jövő őszig valamennyi természet eladhatja minden gyapját, 's még a' nagykereskedők is kiiríthatják raktaikat. A' tavalyi kereskedési pangásnak mulhatlan következménye minden nemü árak nagyobb kapossága, főleg pedig Amerikából várhatni legtöbb áru-megrendelést. A' canadai zendülésből szerencsére semmi ártalmas visszahatást nem várhatni kereskedésünkre. A' mult nedves-hűdeg évben igen sok gyapjuszövetet használtak el mindenütt, és a' f. évi szigoru tél szinte sok gyapjukelmét emészte föl világszerte, miből nemese-kély élénkséget jósolhatni az egyetemi gyapjukereskedésre. Ezekből tehát minden tulás nélkül következtethetni, hogy a' gyapjuár ez évben legfőlebb csak 10 pCttel álland alantabb, mint két év előtt, 's ezzel valóban megelégedhetünk; mert az akkori árak olly magasok valának, hogy tartós fömaradásukat józan észsel kívánni sem lehet, 's valljuk meg őszintén mellesleg: nem aranykorszakban képzeldők-e magunkat élni, ha minden termékünk aránylag olly áron kelne, minőn a' főnebb mondotak szerint ez évben minden gyapjunkat eladni reménylhetjük? Sokan szeretik mondani, miszerint a' nemesített juhnyájak majd naponkinti szaporodása végre olly alacsonyra nyomandja le a' gyapjuárt, hogy nem leend több érdemes annak természetével bajoskodni. Ezeknek megnyugtatósaul azt válaszoljuk, hogy sokan már 25 év előtt is így beszélgettek, 's mégis azóta minden évben több gyapjut adunk el, az ár pedig általánosan véve aránylag még emelkedett is. E' szerint tehát minden gyapjuteremtő tökéletes megnyugvással tekinthet a' jövődjébe. —

Hivatalos összeírás szerint Pesten összesen 4581 házhely találtak, 's az árvíz e' roppant mennyiségűből csak 1146 házat hagyott meg ép-ségben, 2281 ház egészen összedült 's 827 csak nevezetes javítás után fog föállhatni. Legtöbbet szenvede Ferencz külváros, hol 438 ház összedült, 72 pedig tetemesül meg van rongálva, és csak 19 maradt ép-ségben! A' belvárosi nagyobb épületek közül legtöbbet szenvede a' kir. Curia épülete, egy része a' növendék-papság lakának és a' megyeház régi szárnya. Nemzeti színházunk csak kevés ideig állott vízben, 's így az ottan okozott kárt aránylag nem mondhatni szerfölöttinek, a' légszusz-világítás (főleg a' gásmeter) mindazáltal sokat szenvede, mivel a' műépület alatti pince be-roskadt. Az árvízről károsultak számára naponkint nevezeteseb mennyiségű adakozások gyűlnek, nemcsak hazánk minden részéből, hanem az ausztriai örökös tartományokból is. Az alsó-ausztriai kormány széknök átadtak eddig: Mitrovsky Antal gr. kancellár 300, Arthaber Rudolf kereskedő 400, Wertheimer István és Gusztáv 50, Zöpf Ferencz polgár 5, Dalberg Károly cs. kamarás 50, Mayerhofer István es. kir. udv. ezüstműves 50, Fries Mórész gr. es. kir. követségi tit. 200, Fries Victorina gró 10, L. S. assz. 10, Ziwsa János alsó-ausztriai jogtit. 2, Foulani Károly kórház-írnök 2, Liebenberg Ignác n. kereskedő 5000, Buchmayr Antal es. kir. udv. tan. és választott püspök 100, Marsovszky József m. kir. udv. kancz. kiadó-hivatali igazgató 40, Steiner és társ n. keresk. 1000, Dembscher Ignác hadi agens 120, F. L. 25, Wekbecker J. L. 5, az al.-ausz. tartományi fizető hivatali személység 25, és Szász-Coburg-Gotha Ferdinand hg 4000 pengő forintot. A' m. kir. udv. kancellariahoz adtak: Arnstein és Eskeles n. kereskedők 5000, Eskeles Bernát b. bankormányzó helyettes 1500, Miske b. status-minister 140, Szécsen gr. köz. udv. kam. alelnök 2000, Strauch vezérőrnagy 100, egy névtelen 10, B. C. 78 forintot pengőben 's 7 krt; az erd. kir. udv. kancellaria pedig, jelesül: Nopca kancellár 150. Apor b. udv. tan. 100, Teleki Ferencz gr. tan. 100, Somlay tan. 20, Sternheim tit. 40, Eszterházy László gr. tit. 50, Karos tit. 30, Csák tit. 10, Jancsó tit. 10, Máty tit. 40, Torday jegyzőkönyv-igazgató 10, Müller fogal. 5, Lázár fogal. 5, Sternheim fogal. 4, Pogya fogal. 4, Cserenyi fogal. 5, Pel fogal. 4, Zudor iktató 4, Laskai iktató 3, Rehland fogal. gyakornok 2, Issekucz fog. gyak. 7, Ferencz fog. gyak. 2, Piro fogal. gyak. 3, Palasy fog. gyak. 4, Schuster udv. írnök 5, Gyulay udv. írnök 5, Kelemen udv. írn. 1, Török udv. írn. 2, Soós udv. járulnok 5, Pergay udv. jár. 2, Paicsy udv. jár. 1, Pod udv. jár. 2, Koszta napdíjnok 2, Vajda kanczel. gyakornok 1, Filtsch kancz. gyak. 2, Romonezay kancz. gyak. 1, Janka kancz. gyak. 2, Czillich rangbecsnői ellenőr 2, Conrad udv. agens 20, Marusi udv. ag. 5, Janka agens 20, Fekete Mária gró 100, Romer István 50, Pálffy Antal hg 500, Wallner agens 100, egy névtelen 200, Pálffy Leopold gr. 500, Almásy Aloiz gr. 100, Károlyi gró 200, Pálffy bgnő 200, Batthyányi hg 3000, Schranzhofer József 5, Nákó grófok 5000, Hadik Fridrik gr. 100, Schönborn gró 500, László József 20, László Farkas 20, id. Pálffy Ferencz gr. 500, Pálffy gró 50, Pálffy szül. Hoyos gró 50, Palavicini marquis 80 pgő fot. Ezenkül Rothschild b. 15 ezer pgő fot ajándékozott e' ns czéla, 400 ezer pgő forintot pedig 4 pCentnyi kamatra kínál Pest városnak, ez utóbbitól meghatározandó időre. (Sp.) A' budai németjátékszinigazgató pedig két előadásból 669 ft. 18 kr. és 385 ft. 58 kr. váltóval segíté a' károsult szerencsétleneket, a' pozsonyi végre 500 pengő forintos bevétellel. Utóbbi tudósításunk óta élelmet is nagy mennyiségben szállítanak a' közel helységekből; az egri főkapitán ugyan is küldött 100 kőből gabonát, a' fehérvári nemesség 413 kenyeret, Barkóczy László b. fehérvári püspök 150, Marich Dávid főispán 140 kenyeret; küldöttek továbbá, mart. 16dikán: Procopius György agens 99 kenyeret; 17én: a' jenői urodalom 35 kenyeret, 2 zsák burgonyát, 1 zsák babot; a' jenői község: 28 kenyeret, 1¹/₂ zsák lisztet, 1 zsák burgonyát, 1 zsák babot; Pyrker érsek több társzeker kenyeret 's bőven eleséget; a' telki urodalom 2 kenyeret, 1¹/₂ zsák burgonyát, 1¹/₂ zsák babot; Fischer György és Frumer János Tabánból 52 kenyeret; a' selymári község: 2 pesti m. lencsét 's 1 zsák burgonyát; István es. kir. főherceg 500 kenyeret; mart. 18dikán: Procopius agens 100 kenyeret; a' fehérvári tanács ugyanannyit; a' nagytorbágyi község: 46 kenyeret, 6 zsák burgonyát, 20 font szalonnát és füstölt húst 's egy bődön zsírt; a' nádor ő es. k. főhűség 103 zsák burgonyát és 206 kenyeret; Lovasberényből Árvay István 29 kenyeret; mart. 19én: Kurcz Andor fehérvári választott polgár 12 kenyeret, 2 sajtot, és 3 sódort; ugyanonnan 13 kenyeret, 3 sajtot, 3 sódort 's 1 d. szalonnát; Grosz Pál ottani polgár: 50 kenyeret, két d. szalonnát; Schefesik Andor Bieskerül: 31 kenyeret; Czogler Mihály lovasberényi husvágó 29 kenyeret; Barkóczy b. fehérvári püspök 127 kenyeret; a' lovasberényi zsidó község 148 kenyeret; Múmajer György lovasberényi vendégfogadó 39 kenyeret; Ritter Aloiz Velenczéből 120 kenyeret és szalonnát; Procopius 100 kenyeret; Szűcs Aloiz Rácz-Keresztúrból 300 kenyeret; Kasztay özvegyassz. Baracs-káról 100 kenyeret. Novakovics fehérvári zömlyesütő 450 kis kenyeret; Fehérvár 150 kenyeret, újabb küldeményben pedig 339 darab 3, 189 d. 9 és 181 d. 3 fontos kenyeret; a' boglári község, lelkész és jegyző 240 kenyeret és 4 zsák babot. Marcs István Fehérvárból 100 kenyeret; ismét újabb küldeményben Fehérvár 775 kenyeret, 40 czipót, 367 font húst és szalonnát; Wieser az ugynevezett esászár-malomból 130 kenyeret; Kállay öz. Selymárból 461 kenyeret; a' váli község 58 kenyeret, Procopius agens 104 font húst. Kézpénzben adtak: Peszina János brünni kereskedő 56 for. váltóban és Günther Ferencz fehérvári aranyműves 20 pengő forintot; a' váci püspök 's egyéb eleséget nagy mennyiségben számos kenyeret szalonnát, zsírt, vaját, tojást sódort, szállítatott. Ezekből ki-világlik, hogy milly iszonyu volt a' kár és szerencsétlenség, olly nagyszerűleg mutatkozik a' öltevéség is minden felől annak enyhítésire. 'S így siet vidékünkön is orvoslani a' bajt a' jöltevéség. Név szerint Tétényben Szalkay Róza asz-szonyság, noha maga is tetemesül károsult az árvíz által, 's tulajdon házából futni volt kénytelen, mégis három napig tartá kenyérral a' házaikból kiszorított szerencsétleneket, 's 500 font húst osztatott ki közöttük. Ráczkevényben is iszonyuan dúlt az árvíz; sok ház egészen összerogyott, de ember vagy barom nem veszté életét. Becsén, Ujfaluban, Sz. Mártonban mintegy 15 ház dőlt le. Lóré lakosi az erdőben valának kénytelenek tanyát ütni, hol esupán az uardalmi gondos kaszárnák köszönhetik életben megtartatásukat, ki kenyérral, borral 's egyéb szükséges eleséggel bőven ellátá a' szerencsétleneket. Szomorú hírek érkeznek a' Duna felvidékiről is: Maros, Bogdány, P. Megyer igen sokat szenvedtek jég-től 's árvízről, Vácson pedig 210 ház dőlt össze.

Törökország melletti határszélről nem legkedvezőbb egészség-állapotú hírek érkeznek. Dunánk jobb partján a' balkánokon innen Isaca, Tu'esa, Macsin 's egyéb városokban több ember dögvészben halt meg, ugy szinte Rusisukban és Sistorban is, Bosnyakországban pedig, 's jelesül a' trawniki és sarajevói kerületben forroláz 's himlő uralkodik, és különösen az első számos áldozatot ragad el. Szerviában, Bulgáriában és Oláhországban sokkal kedvezőbb az egészségi állapot: ellenben Verőce megyében ismét marhadög kezd pusztítani, melly Mitrovicz és Zimony körül csak nem rég szűnt meg. A' liccani és bánági határfőrezredi kerületekben darab idő óta a' juhok 's bárányok kezdenek hullani. —

Esztergami árvíz. Mart. 6án reggel a' Duna még fagyva állott félíg 's álmehetésre az nyújtott reményt, hogy a' jéget a' révészek kompokkal megtörvén, rést nyitandnak; azonban egyszerre iszonyú pattan a' jég 's 9 óra tájban nagy robajjal útnak eredt 's már 11 órakor tisztán leheté átkelni Eszt. ba. De után azonban iszonyú jégcsapat torlódtott össze, 's a' vízét árasztani kezdé, mellyet még a' 7én 's Sikán délelőtt esett hó is szaporítván 9én már annyira dagadt a' víz, hogy az 1830ik vizállási fokot felülhaladá 's ez nap viradtakor azt hírlék, hogy 1—2 közt éjjel földrengést értezték, minnek következtében az ideigleni székesgyház területe több helyen behorpadt, más helyen felduzadt, a' mellék-oltárok szobrai helyükből elhajlottak — 's e' miatt el is zárták a' szentegyházot. Mart. 10én már a' kir. város majd minden utczáját víz borítá, a' budai utczának vala még egy része 's a' Barátok (ferencziek) zárdája körül kevés száraz — a' kétségbe esett nép rémitő zaj-gás közt czipelte holmijét dereglyéken a' nyakára ropogó házakból — hideg víztől dermedező barnaüt köteleken usztatván maga után — 's a' közép városban pontosult össze, lábbal gázolhatatlan lévén a' szőlőhegyek felé vezetó ut. A' ferencziek előjárója kiterjesztett karokkal állt monostora előtt a' siránkozók-nak szállást adando, 500 személyt fogadtak be a' szent falak; a' többi népet a' Benedek-rendiek még száraz laka fogadá el, mellyben 30 családót számítának, e' fölött, a' tanuló ifjuságtól megfosztott gymnasiumba mennyi csak fért, annyi vonult. De mind hiában! estig a' vizár az 1809iki fokot is túl szöké 's 11én már az 1799kit is. Már most nem volt mérték — keresztül kasul összevissza ment minden — a' kir. városnak szőlők alatti utczáját kivéve mind vízben állott. A' piacon 5 lábnyi magosságig merültek a' házak el — számos kezdé már roskadni — a' piacon álló szt Háromság szobrához valának kötve a' legnagyobb halászbarkák, — a' padlásig rakott butoraitak némelyek kiszedek, némelyekét pedig — nem lévén segítség, a' ledült falak zuzák szét — A' ferencziek kolostorának egyik része sulyedni kezdvén 3 órakor éjjel után verték félre harangaitak az összesereglett népnek menedeket esdeklő zándékkal. — Így tartott mart. 13ika délig, 2 órakor délután kezdé apadni a' víz, melly noha elég rögtön kezdődött, még is csak 16án hajnal felé futott le annyira, hogy bokán felül erő sárban leheté a' város utczáin járni. — Nines ember ki meg nem illetődnek Esztergom jelen siralmas sorsán. Az egy piacot kivéve, a' budai és ferencziek utczájával együtt — hol szinte több ház ledült, általában azt állíthatni, hogy E-nak minden utczája romban fekszik — ez nagyvá válszik ugyan, pedig keveset mond — ki ezt állítja! Bődös gőzzel telt az egész város, inség, siránkozás, nyomortóság merre tekint a' szem, mert

ombár a viz 8 napi áradta után lepadt — még sincs hova huzcolkodni a szegény népek; a' ns vármegye, város, primátia és káptalan részéről napokint osztatik ki a' szegények közt több 100 kenyér. — Díesőséget aratott a' primási ügyek igazgatója (Kruplyanics), kinek fáradságtalan gondoskodása a' két levéltárt megmente a' nagy veszélytől (ember magasságnyi vízből ezután főbb szorgalma volt a' szegény sorsú alattvalókon segíteni. Kitűnő magasztalásra érdemesült a' szomszéd dorogi lelkész is, ki nemcsak első volta a' szegénység barmainak saját házához fogadásában 's tulajdon takarmányával tartásában, hanem több ízben süttetett kenyereket a' szinte éhen halálra jutott nép számára — volt több nagylelkű, ki találós ész, 's páratlan szívesség által sok jót hajtott a' közönség részire; ilyenek voltak azon derék férfiak is, kik tulajdon szekereiket küldék segédül az inségben fetregőknak. A' párkányiak, kik a' Duna jége által tovább 4 napnál minden enyhítés nélkül maradtak, egyrészen magosb állású temető-dombokra, másrészen jüjzató sírunkozások közt, mindenük tönkre jutván, szőlőhegyeikre, 's a' szomszéd helységekbe futottak — így a' még lapályosban fekvő nánaik is — minden épületeik összerogyván — szóval, az itten történt kár csak összeített erő 's közsegedelem által pótolható — hallani ugyan, hogy már a' tisztelt vmegyének által küldöttsege aláírást nyitott 's jeles mennyiségre is ment néhány percz alatt az ajánlott összeség. Esztergom sz. k. városban 853 ház közül ledült 614, kisebb v. nagyobb mértékben meghasadozott 89, továbbá ledült sz. Tamás-részben 12, az érseki vízvárosban 16, sz. Györgymezőn 11, Parkányon 145, Dömösön 6, Taton 84, Nyerges-ujfalun 48, Moeson 44, Karván 15, Nánán 56, Muzslán 16. Ebeden 6. Ennyi sok inség enyhítésére, miután kegyes fejdelmünk 's országlo kir. háznak lelkesítő vezér példája után a' velünk azon egy uralkodó kormányától függő népek adakozása is szíves készséggel társul, reméljük minden rendű polgárfársink annál buzgóbban járulandak, hogy a' romokból új és szebb hazáit nemzeti élet támadjon 's az áradási károk a' kormányhatóságok czélszerű intézkedéseik után országszerte 's mindenkorra minden folyamomléken eltörlesszenek.

Magni Károly János, a' moldvai apostoli missió igazgatója, Jászvásárott 1837. oct. 31. költ levelében írja a' m. t. társaságnak, hogy minékutána egy része a' moldvai magyaroknak nemzeti nyelvéről megfelelkezvén, más része ezt romlattan beszélvén, mindnyájan pedig mely tudatlanság homályában tespedvén, némi művelődés terjesztésére, itt ott már iskolák keletkeznek, nem esekély hasznu dolog lenne itt a' gyermekeket oláhul irt magyar grammatikákkal ellátni. Minthogy pedig sokan a' tanítványok közül szegényebbek, hogy sem magoknak a' szükséges könyveket megszerezhetnék, felszólítja a' levél írója a' magyar-academiát, mozdítaná elő moldvai atyánkfiai ezen ügyét czélirányos munkák ingyen küldésével. A' kisgyűlés ezen, nagy részint oeconomicai tárgyhoz érdemleg nem szólhatván, azt a' maga idejében a' nagygyűlés utján az igazgatóság elibe rendelé terjesztetni; a' helybeli tagok közt pedig aláírást nyitattott 's így e' czélra 106 ft. 50 kr. folyt össze (maga Jankowich Miklós tiszt. tag 50 ftal járult ide), mely pénzen 5 példány deák-magyar-német-oláh szótár, és 30 példány Maller oláh-magyar nyelvtanából vásároltatott, 's addig is, míg netalán újabb ajánlatokból egy újabb küldemény eszközölthetnek, utnak indítatik. Alulirt késznek nyilatkozik ezennel más buzgó hazafiaktól is számadás terhe alatt e' czélra nyitandó adakozásokat elfogadni. Pesten, martius 22. 1838. Dr. Schedel Ferencz s. k. titoknok.

A' m. t. társaság f. e. febr. 26án martius 5én és 12 d. tartott ülésében a' Tájzsótár átvezését befejezte. Ugyanazokban I. Egy a' Tudománytárba küldött historiai, 's egy külön nyomtatás végett benyújtott szépművészeti munkának bírálók rendeltettek. II. Egy külön nyomtatás végett küldött dráma 's egy a' Tudománytárba szánt műtani értekezés, az illető bírálók előadására, kiadástól előmozdított. III. A' könyvtár-és régiséggyűjteményt következő hazafiak szaporították: a) Nagy Károly r. t. „kis Geometria” című munkájával b) m. gr. Széchenyi István másodolók ur egy a' Fernet partján a' hegykői határban találtott régi, állítólag sicíliai arannyal c) Maurer László nyugalmazott őrnagy nyolcz római rezpénzzel kedveskedtek.

Magyar tudós társaság. — I. Az 1837/ra szóló dramai jutalomra mártius 24dikéig, mint határnapig, következő című és jelmondatu 17 vigjáték érkezett: 1. Borivóczy, v. cholera és szerelem. I felv. — Sapientia pauca. — 2. Kapronczai Gedeon, v. a' nyíri nemes otthon. 3 felv. — Ridentem dicere verum quid vetat. Hor. — 3. Az özvegy nő. 3 felv. — Honkoszori nélkül meddő telek e' rövid élet. Vörösmarty. — 4. Vetélkedő k. 4 felv. — Kezdfen, ki haladni akar. — 5. A' talány. 3 felv. — La gravité est un mystère du corps, inventé pour cacher les défauts de l' esprit. 6. Az iskolaszünet Kassán, 3 felv. — 7. A' törvényszünet Pesten, 3 felv. — 8. A' fegyverszünet, 3 felv. — 9. A' huszár verébunk, 3 felv. — 10. A' szerelem mindent meggyőz, 3 felv. — 11. A' kellemetes kikelet, 5 felv. — 12. A' komor tél, 3 felv. — 13. A' szép nyár, 3 felv. — 14. A' szomorú ősz, 3 felv. — 15. Az erkölcs próbája, 5 felv. — 16. A' korszellem, 3 felv. — 17. A' köszörűs, 3 felv. — e' tizenkettő (6—17) egy jelmondat alatt: Többekkel is.

Az ezekhez tartozó jeligés levelkék, a' jelen körülmények között ilyesik nem tarthatván, mai nap a' mélt. másodolók ur' jelenlétében az akademia 's ő nagysága' peccségeivel lepecsételtetvén, a' levéltárnokra bizattak őrzés végett; a' kéziratok pedig, a' VIII. nagy gyűlés által e' végre megbizott öt tagnak adattak ki megvizsgálás végett. Mellyiké leszen a' 100 arany jutalom, ha arra érdemes találatik, 's a' netalán kiadandó másod, harmad karbeli tiszteletdíj, a' legközelebbi IX-d. nagy gyűlés által fog elhatározatni. — II. Az 1839ben kiadandó 100 arany dramai jutalomért egyedül szomorújátékok vihatnak. A' kéziratok idegen kézzel, olvashatólag és esinosen írva, lapozva, köve 's a' szerző nevért rejti jeligés levelkével ellátva legyenek. Ha a' jeligés levél felbontatása után kitetszenék, hogy a' munka saját kezeirása a' szerzőnek, ez a' jutalomtól elesik. A' kéziratoknak alulirtoz beküldhetése határnapja mart. 24. 1838. Pesten, mart. 25. 1838. D. Schedel Ferencz s. k. titoknok.

PORTUGÁLIA.

Lissabon, febr. 24én: A' királynét ismét terhesnek hirlelik az udvarnál, mi főleg a' miguelisták reményeit sújtja tönkre, 's annál kívánatosb, mivel itt azon balga néphit uralkodik, miszerint a' braganzai kir. ház első szülötte sohasem marad életben, egy olly néphit, mely több nemzedék tapasztalatán épült 's mind inkább valósul. Egyébiránt a' koronaörökös hgyép 's egészséges gyermek. — A' esászárné (braganzai hgnő) april hónapban Németországba fog utazni 's aligha többé visszatérend, mert szolgálait elbocsátja, lovaít eladja; de mit is tegyen olly országban, hol férje érdemeit már rég elfeledék 's hol a' külföldi nő iránt semmi rokon-érzettel nem viseltetnek! Valljon a' külföldön megfizetik-e 40 contonyi (113,200 ft.) háztartási költségű? ez olly kérdés, mit már több oldalról feszegetnek. — Cabreira de Faro baro, veendi által a' hadi tárczát, 's addig még Bomfim látandja el, de

csak otthon, nem a' cortesben 's a' királyné kabinetében. — Tegnap óta szüntelen esik, 's nagy szél dühöng, mi a' kikötőben iszonyu károkat okoz. A' téli vetés a' tarós esők miatt tönkre jutott.

Lissaboni hírek febr. 27éig terjednek; a' cortes végre elfogadá 49 szóval 33 ellen a' pénzügyminister javaslatát, mi szerint ez a' bank 's kereskedői társasággal 2400 conto de reis adóssági szerződést köthet. E' fontos kérdés eldöntetése olly nagy befolyásu volt a' nyilvános hitelre, hogy másnap a' kinestári kötelezvények 68rul 90re szökkentek, a' tisztviselők fizetési utasítványai 69rul 30ra szállottak le. A' minister azon szándékát nyilvánítja, miszerint Angolországba 5 ezer fn. st. küldend havonkint a' portugáli adósság-fizetésül.

Mart. 3ki hírek szerint a' fenemlített kölesön megbukott, mert a' bank több részvényesi e' határozatnak ellenszegültek. Sa da Bandeira minisiterelnök 's még egy másik benyújták elbocsátatási kérelmeket. Sabrosa b., 's de Fonte Arcada minden következmény nélkül próbáltak új kabinet-alakítást. Most Derramado corteskövetre bizatott ez. Azonban reménylik, hogy a' régi ministerek megtartandják tárczájokat a' cortes-felozslásig. — Gibraltari lapok szerint febr. 28kárul d. Miguel ügyészei fegyvert, élelmi szereket 's csapat-szállító-hajókat vásárolgatának, Algarbia révpartiba nyomulandók 's ott új zendítést eszközözendők. A' brit kormány két hajót küldé Portugália délpárti körött czirkálni 's elfogni a' hadszállítványt. — A' pénzügyministernek mult év' végével adott tudósítása szerint Portugália adóssága 21,658,208 fn. st., ebből 11,138,908 hazai 's a' többi 10,525,300 fn. st. külföldi. — A' 138 czikkből álló új alkotmányi oklevél, az erre nevezett különös biztosság változtatásával, kinyomatott 's a' cortestagok között szétosztatott. Mihelyt elfogadják a' választási törvényezikket, azonnal az új alkotmányi oklevél fog terjesztetni a' cortes elibe. Már a' választó kerületek határai 's a' választandó követelek 's tanácsosak száma is meg van állapítva. Összesen 114 követ 's 52 tanácsos leend.

SPANYOLORSZÁG.

A' cortes mart. 1sőjén 95 szóval 44 ellen megsemmíté a' malagai választásokat, mituj győzelemnek tekinthetnek a' ministerek, míg a' föllengősdiek reményi szükségkép esüggedezni kezdenek. A' tanácsülés e' napon a' megnyitott zárdákból kimaradt szerzetesek 's apácák szomoru sorsát vitatá, mely alkalomkor a' pénzügyminister nyilvánítja, miszerint csupán azért ohajtana még egy évig szedhetni az eltörlesztett nagy tizedet a' kormány, hogy e' kenyér nélkül maradt szegények sorsát enyhíthesse. Mart. 7ikén a' tanácsülés elfogadá a' választmányi indítványt, 's d. Francisco infanst 41szóval 39 ellen a' tanácsba nem bocsátatni határozá. — Ramorino tábornokot 3ezev piasterrel szándékozik kielégíteni a' kormány, mely mennyiség átvétele után Amerikába fog vitorlázni a' vitéz tábornok és a' canadai zendülők ügyében küzdeni. — A' carlosiak Saragossából nyomultokrul 's kiűzetésükről következő részletek érkezének: Mart. 4ikén reggeli 4 óraker tükos egyetértés segélyvel bejutván a' vásártérre a' zendülők, trombitaszó közt kihirdeték, hogy Cabanero tábornok V. Károly király nevében minden nemzetörnek megkegyelmez, ki önkényleg átadandja öltözetét 's fegyverit. Almukból fölrezenzente csoportosan tudulának utczára a' fegyveres polgárok, 's vezér és parancsnok nélkül minden utcza véres küzdhelyé változott. A' carlosiak, meglepetve illy váratlan makacs ellenszegüléstől, hátrálni kezdenek, 's majd minden léptüket holtakkal kelle megfizetniök. Minden ablakból golyók hullottak 's a' szaladók sűrűsoraiba, a' zendülők, kik néhány percz előtt büszkén kezdenek törvényt szabni a' városnak, most eltáért valának kénytelenek rimánykodni. Reggeli 8 órára minden ellenállás megszűnt. Az ellenség holtakban 240, sebesültekben 40 's foglyokban 715 embert veszite. Az egész váratlan megrohanást csak a' városi hatóság hányagságának tulajdoníthatni, mellynek következtében Esteller másodparancsnokot elfogató a' polgárság. Mart 6ikán út, Gutierrez barátját, 's még néhány hatósági tisztet föbe lövetett a' polgárság, jelentést tevén a' madridi kormányhoz, miszerint e' tisztek elárulák hazájokat, 's hogy jövendőben csak szabadon 's általuk választandó tiszteknek fognak engedelmesskedni. — A' fölözlatott angol segédesapat egy részét Irlandba szállítatá a' spanyol kormány, a' másikat pedig Greenockba (Skótzíában) fogja küldeni; mintegy 300 ember újra szolgálába lépett. — A' trónkövetelő olly kényelemmel 's pompával látja el szállását Estellában, hogy mindenki sokáig véli őt ott mulatandónak, annyival inkább, mivel már bizonyosnak látszik, hogy új vállalatot Madrid ellen bajosan fog személyesen vezérteni. — Carratala, ki mint tudja van, le akará tenni a' haditárczát, ideiglen ismét folytatni igéré a' hadministerséget. — Pardinás alkotmányos parancsnok Huascar mellett megvervén a' carlosiakat, ezek ezer embert 's két álgjut veszének; Garcia ellenben Puertollano várat foglalá el Mancha tartományban. —

A N G L I A.

A' felsőházi mart. Siki ülésben Lansdowne l. indítványára 2szor vala fölolvastatandó a' „Parliamentary electors bill,” mely tetemesül enyhítet volna a' választók sorsán; de Wellington hg 's még néhány tory ellenzése következtében az egész indítvány 82 szóval 47 ellen megbukott. Ez ülésben még Wynford l. kért fölvilágítást a' spanyolországi segédesapat szomoru sorsa iránt, mire Melbourne l. azt válaszolá, hogy a' kormány minden szükséges lépést elkövete már e' szerencsétlenek kielégítésére, 's hogy e' végett nem sokára biztos fog érkezni Madridból, azokat kielégítendő. Ezután Brougham l. szólalt meg és a' skót egyházjavításra kíváná figyelmét fordítani a' kormánynak; mellynek nevében Melbourne minden jót ígért, mihelyt e' tárgy fölvetelét megengedendik a' ház fontosb foglalatossági.

London, mart. 13ikán: Molesworth indítványa megbukása és a' ministerség győzelme óta semmi nevezetesb tárgy nem került szőnyegre

a két hazban, csak Brougham I. szabdalgatá olykor mellesleg a gyarmatministert (Glenelg I.) s O' Connell a torykat. Mart 9ikén ugyanis némi zavarba hozá Glenelg lordot Brougham, kérdezvén tőle: „Hány tagból állanak a nyugatindiai gyarmatokban az ugynevezett „tév-ítélőszékek“ (Courts of error, mellyek bizonyos kétes esetekben az eskütszéki ítéleteket módosíthatják.) Glenelg: „Ezen ítélőszékek a kormányzóból s két vagy három kormányzéki tagból állanak.“ Brougham: Kétfő vagy háromból? En bizonyosan szeretném tudni.“ Glenelg: „Arra valóban nem emlékezem.“ Brougham: „Milly hallatlan tudatlanság!“ Sligo, volt jamaikai kormányzó segíni akart ugyan a veritékező gyarmatminiszeren; de Brougham nem engedé, s megelégedvén azzal, hogy Glenelg lordot zavarba hozhatá, az egész tárgyat elmellőzé. Miután még Minto s Radnor lordokat megsabdala Brougham a rabszolga-kérdés iránti némelly parlamentí beszélgetésben, a canterburyi érsek indítványt tett a canadai protestans papságnak nagyobb jövedelemmel ellátatása iránt. Mart. 12ikén az alsóházi ülést így kezdé meg Chamdot lord: „Legyen szíves nekem megmondani a ns lord belminiszer, kap é Durham gr. mint canadai fő-kormányzó fizetést, s minőt?“ „Mig a ns lord mint követ sz. Pétervár falai közt mulatott, követi rendes fizetést huzott; most azonban rendkívüli követ gyanánt fog tekintetni és számadása szerint fizettetni!“ Ebből tehát kiviláglik, hogy a ns lord koránsem utasíta el minden díjt, mint eleinte több lap hirdeté. O' Connell ezután a vászon-s fonal-vám-főlemelésre irányozá a ház figyelmét, mellyel Franciaország ártalmas hatást fogna gyakorlani az angol gyártókra. Thompson (kereskedési miniszer) erre azt állítá, hogy a kormány eziránt már megtevé a szükséges lépéseket Parisban s minden perezhben várja azok sikerét. Nevezetes tárgy e napon nem fordult elő. — Mart. 6ikán tíz támadván a nyilvános levéltárban, az országos főügyvéd dolgozó termében számos fontos iromány lett áldoztatja a pusztító lángtengernek. A királyné ügyvédei is sok irományt vesztenek ez alkalommal. — A dublini kézművesek politikai egyesülete, melly ezelőt oly durván nyilatkozék O' Connell-ről, most azt nyilvánítá, hogy O' Connell, toryk elleni nyilatkozatával köszönetét érdemlé meg honfitársinak. —

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

A követkamrai mart. 12iki ülésben először több rendű pótlékhitel került szőnyegre, miket a külön miniszerégek kívántak, és pedig jolesül a külminiszerégek 115 ezer frankot, a hadi 85 ezret, s a pénzügyi 5,405,000 frankot. Mind e mennyiséget titkos szavazás utján 220 szóval 31 ellen megajánlván a kamra, a titkos költségekre kívánt másfél millió franknyi pótlékhitel vitatására került a sor. E őször Garnon választmányi tag szóla, s igen különösnek mondá, hogy most, a legmélyebb nyugalom s béke idején e ezétra többet kíván a kormány, mint Franciaország legzajosb éveiben. Utána Gaugier szólott, szinte roszalván a miniszerégek kívánatát, s egyszersmind nyilvánítván, miszerint ő nem képes többé bizodalommal viselteni a miniszerégekhez, melly a titkos költségeket többnyire csak lapmegvesztegetésre használja s a nemzet szellemi előhaladására nézve megbocsáthatatlan hanyagságot mutat. Szerinte a mostani szomorú helyzetből csak egy menekhének ki az ország, ha a júliusi kormányt kényszerítné a nemzeti érdeknek jobban megfelelő uton haladásra. Meulheurat ellenben igen szükségesnek mondá a titkos költségeket szaporítani, mivel a zavargók merényi ellen még épen ninesen biztosítva az ország, s így a miniszerégek megbocsáthatatlan vétkeznék, ha önkényleg mondanale azon elővigyázati készületekről, miket az ország állapotja mulhatlanul megkíván. Fulchiron csak színelgesnek nyilvánítván az országban uralkodó békét, védni törekvék a titkos költségeket; Corne ellenben a mostani időben annyival kevésbbé látá azokat szükségeseknek, mivel a mult veszélyesb időszakban is mindenkor legiszonyubb visszaélésekre használá a titkos költségeket a kormány. A szónok szerint e visszaélésekből számos fogna világosságra jöni, ha e vita tovább terjedne. Utána Jaubert lépett szöszékre s következőleg nyilatkozék: „Mi (doctrinairek) mindenkor gyamolítók szavainkkal a miniszeréget, s ugyan mit tettek, mit vittek véghez ők? Vasutaink, kamatváltoztatás, Algier, beljöllét, s küldetésesség és függetlenség, mind megannyi bizonyítványi tehetetlenségüknek. A minis erék nem fognak létesíteni semmit, s még elég bátorsággal sem bírandnak tehetetlenségük megvallására, mert minden időpontot jól fognak igen használni, s annak idején a pártkamra mögé rejteedik magukat. De ugyan mit is követelhetünk még tőlük az eddigi történetek után? A legjobb érzelmű miniszerégek is azt képes csak adni, mivel önmaga bír.“ Hasonló keserűséggel nyilatkozék a szónok azon írókról s lapszerkesztőkről is, kik segélyt huznak a kormánytól. „Miniszerünk, így szóla tovább, kik oly jól vannak fizetve az ország helyes kormányzatára fordítják, s írókra, kiket hízelgve árnítanak el. A sajtó iszonyu mennyiséget huz tőle s még sem kiméli egyes tagjait; valóban a színész nem annyira rabja közönségének, mint a miniszerégek a megvesztegetett sajtónak. Záradékkal meg kell jegyzem, miszerint én csak azokról szólok, kik kormányoznak, azt pedig mindenki jól tudja, hogy a miniszerégek kormányoznak.“ — Másnap (3dikán) Gisquet urat arról vádolá egy követ, hogy e fontos kérdés iránt nem viselteték azon kimélettel, mellyet az minden tekintetben megkíván. E vádra Gisquet, a volt rendőispán, személyes érdekiben szót kívánván, először is ösméretes magyarsággal védé szándéka tisztaságát, azután pedig magukra a titkos költségekre térve, világosan megmutatá, hogy a legnagyobb zavar s fejetlenség idején sem nyelt el 1,200,000 fran' nál többet a titkos szolgálat, s határozottan oda nyilatkozék, hogy ő ellenzeni fogja ez indítványt. Montalivet igen cönkül válaszolt illy heves beszédre s kötelesség-

nek állítá illy fontos kérdésnél a titoktartást. (Gisquet számadásából az is világosságra juta, t. i., hogy a király személyes szolgálatára megkívántatott rendőrség csak 180,000 frankba kerül.) Montalivet folytatni akará beszédét, midőn az elnök látá, hogy a miniszer, ezukorvizet akarván inni, elsapult s tántorogni kezdé a szöszéken. Intésire két terem-szolga levezelé a szónokot s az ülés elszólt. A mart. 14iki ülést a miniszerelnök (Molé gr.) nyitá meg, következő beszéddel: „Montalivet ur helyébe lépéven folytatni fogom szavait. Mi nem pénzét kérünk Önöktől, hanem bizodalmat; megérdemeljük é azt vagy nem? annak itt kell végkép elhatározatni. Személyekről itten szó nem lehet, hanem csupán kormányról, mellynek erőre van szüksége, hogy hivatalát betölthesse. E kérdés méltánylatára multa tekintést tartok szükségesnek.“ Itt Molé az april 15iki miniszerégről közle némelly történeti adatokat, mellyek bevégezte után azon állást törekvék megmutatni, hogy vannak helyzetek, mikben nemesak arról felelős a kormány, mit eselekvék, hanem arról is, mit tenni elmulasztott. Ezután hosszasan vitatá a szónok, miszerint a mostani miniszerégek minden tekintetben lehetőséggel teljesité kötelességük, s hízleghetni vél magának, hogy a nemzet s kamra józanabb részének bizalmát korlátlanul szerencés bírná. A miniszerelnököt Odilon-Barrot, Barthe s Guizot válták föl a szónoklásban; Baudet s Isambert pedig két módosító indítvánnyal léptek föl a miniszerégek kívánata ellen, az első ugyanis 300 ezer frankkal csökkenteni akará a követelt mennyiséget, a másik pedig különös biztosság előtt számolásra kényszerítá a miniszeréget a titkos költségek mikép kezeltetéséről; de mind a két indítvány megbukott. Az előbbi 233 szóval 184 ellen, ezt pedig majd egyhangulag félreveté a kamra. Végre az egész kormány-kívánat szavazatra kerülvén, azt egész terjedelmében 166 szónyi többséggel módosítás nélkül elfogadá a kamra. Corfui levél szerint Napoleon Péter herczeg, Luczianfia, ki nem rég tért vissza Amerikából, hol huzamosabb időig tartózkodék, Albánia partvidékén vadászaton lévén, majd elveszté életét. Az angol tisztek ugyanis gyakran szoktak oda rándulni vadászat végett, mivel Corfut csak keskeny tenger-ág választja el azon partvidéktől. Albánia lakosi nem rég a corfui partvidéken egy helységet raboltak ki s egyszersmind megsérték az egészség-i törvényeket; mivel pedig az angolok e merény miatt Chimarat lődöztették, folyvást ellenséges indulatot rejtegetének keblökben ellenük. E vadpartlakosok azóta már több egyes angolt áldozának föl dühöknek. S Napoleon Péter, épen ebéd közben, a leghiresb két albániai rabló támadá meg. Néhány lövésváltás után mind a két rabló földre terült; de az egyik ismét fölállván elfutott, Napoleon pedig csak nagy nehezen juthata esohakba, épen midőn már több társal érkezék vissza csatahelyre a megsebesített rabló. — A „Censeur“ lyoni republicanus lap szerkesztőjét, ki bizonyos ingerlő cikkek miatt eskütszékek előtt állott, minden vádalul fölmenteték; a „La Mode“ szerkesztőjét ellenben „Le couronnement de Joas“ cikkért egy évi fogságra, 20 ezer frank büntetésre és a lapnak két hónapi fölfüggesztésre ítélte az illető törvények. — Constantinei levelek szerint Achmet bey föltétlenül meghódolt; Negrier tábornokot az ország vizsgálata tartja elfoglalva, mit többnyire benszülőtekből szerkesztett seregtől környeztetve viszen véghez. Az arabok mindenütt szíves megelőzéssel fogadják őt. —

A francia kir. család magán kívül van örömében, mert, mint több párisi lap hirdeti, Orleans hgnő csakugyan viselős, és ez örvendetes hírt már szüleinek is megírá Németországba. Ha ez valósul, ugy még csak egy fontos ügy várakozik Lajos Fülöpre: a spanyol polgárháborulecsilapítás, melly után biztos nyugalomra hajthatja fejét. —

N É M E T O R S Z Á G.

Hannovera, mart. 3án. Az első kamra már elkezdé tanácskozást az alkotmányterv felett. A 2ik kamra kisebb érdekű törvényjavaslatokról vitáz, az ellenzési tagok csak azon kikötéssel boesátkoztak más tárgyakba, ha a törvényszerűség kérdése a gyűlés javára fog határozatni, mit a kamra nagy többséggel elfogadott. A hannoverai lapban nyilvánított országgyűlési tagok jegyzéke szerint két tartományból (Osnabrück hűségéből s Hadeln vidékből, az elsőből öt a 2ikből két követet szokás küldeni) egy követ sem jelent meg, s így az ország minden nagy városi (Osnabrück, Hannovera, Lüneburg, Hildesheim, Emden, Leer, Esens, Buxtehude, Herdeggen s a t.) részről hiányzik a képviselő követ. Előre láthatni, hogy a kamra, habár esekély többséggel, a törvényszerűség mellett határozand, melly többség híhehetőleg kisebbséggé olvadna, ha kabinetí leirat által az ország nagyobb városinak követi, kik az ország alaptörvénye fentartása mellett választattak, az országgyűléstől el nem távolíttatnak, (a 2ik kamrában 73 tag helyett csak 54 van jelen, tehát 19 hiányzik, kik összesen az ellenzőfélhez tartoznak) Az ostfriesi tartományi gyűlést jogot tart a tartományi függetlenségre, melly 1817ben, midőn poroszországi tartományból hannoveraivá lett, biztosított; az ostfriesi követek az ellenzési párthoz számítandók, bár ők az 1833ki alaptörvény ellen is ellenmondásokat nyújtottak be, valamint mind az ellen, mi őket tartományi függetlenségüktől megfosztja. Az ország alaptörvénye eltörlesztése által Ostfriesland ismét a régi állapotba jutott, mellyben 1819től 1833ig volt. Az ostfriesi követek valószínűleg nem egyesülnek azon ellenzéssel, melly az alaptörvény-fentartást sürgeti s így törvényszerűségi kérdéskor mellette szavazandnak. Hír szerint az ellenzési tagok, ha a törvényszerűségi kérdés ellenük dőlend el, az országgyűlést oda szándékoznak hagyni. Az ostfriesi követek is az új alkotmányi oklevél ellen nyilatkozva régi függetlenségét kívánandják vissza Ostfrieslandnak, s ha szavuk siker nélkül hangzik el, az országgyűlést hasonlóan oda hagyandják s így nem leendvén meg a kamrai tagszám fele, a kamra sem tanácskozní sem határozást hozni nem lesz képes; s ekkor azon eset áll elő, mellyet az alkotmányi oklevelet kíséző leirat nyiltan kimond.

Köln
vetkező k
gyes háza
sítására a
szerint az
mellék s
neti paran
nének me
thol. hitb
házasságb
vallás has
sek azon
keztében
sukat, ak
nek határ
hát a ka
ni nyomoz
valami a
a pápi ál
kötelesség
naszkodni
resek tehá
lelkészekl
esetekben
hassanak.
A k
latá, mer
kormány k
rancesában
Osnabrück
üllék meg
Stüvet Für
Hannover
vetségét f
totta által
foglal ma
ri, hogy t
kal rekess
ese, ha r
bajor kirá
megtiltá
miszerint
matni; m
büntetik,
Ewald ta
a legköz
tinga varó
tanácsot,
mert a k
hagyni h
A többi
marad el
noverai k
örömét k
A
szerint:
burgon;
rig vasut
tal; 2)
nek hű t
netre és
letek az
fog elke
rend viss
ez év jar
talan-hel
ügyében
melléki
ziwill M
olly kitű
számüző
ország f
romszor
furti lap
hg püsp
tott. —
több na
kat min
rendeln
meg, a
névjegy
A
tásaul
olly mé
nak gá
hangula
Pöricz
ruházta

Köln, mart. 12én: Hüsgen, a káptalan-helyettes, f. h. 9érül követező körlevelet bocsáta ki az érsekségi kerületek espereseihez a vegyes házasságok ügyében: „Az egyházi ügyminister m. h. 19ki tudósítására a király febr. 28ki kabinet-i parancsában nyíltan kijelenté: „Miszert azon némelly hatóság által fölvevett állítás valótlan, mintha a Rajna-mellék s Westphalia tartomány kath. lelkészei az 1825 aug. 17ki kabinet-i parancs által a vegyes házasságokat minden föltét nélkül kénytelenek megáldani. Sőt meg volt nekik tiltva, hogy a gyermekeknek kath. hitbeni neveltetéséről írományt ne is vegyenek, mert ez a vegyes házasságbeli gyermekek neveltetéséről szóló országtörvényvel s az evang. vallás hasonló jog-helyzetével meg nem férhető. Szerény kérdézősködések azonban nem tiltanak meg a kath. papságnak, s ha ennek következtében a kath. lelkészek nem adhatják a vegyes vallású párra áldásukat, akkor köztük s a pár között a megyés püspök ieljen, a kinek határozata a lelkészre nézve sinórmaértékül szolgáljon. E szerint tehát a kath. lelkészek meg van engedve mindenkor a törvényes utóni nyomozás: valljon a vegyes házasságok megáldatását nem gátolja-e valami a kath. tanok szerint, s ha e tekintetben nem nyughatnak meg a pápi áldást nem gondolják megadhatni az elegy vallású párra, ennek kötelezése sérelemképen az illető lelkészre a megyés püspök előtt panaszkodni, ki egyedül határozhat kizárólag az ügyről. A kerületi esperesek tehát ezennel megbizatnak, hogy az iménti körlevél tartalmát az illető lelkészekkel tudassák s megintve őket oda utasítsák, miszerint az előforduló esetekben mindenkor mérsékelt okossággal s tisztí lélekismérettel bánhassanak. Köln, mart. 9én 1838. Hüsgen érsekségi káptalanhelyettes.“

A kasseli országgyűlést mart. 10én az országgyűlési biztos felosztalá, mert a RR. a rottenburgi negyedre nézve a pénzügyi törvényben a kormány kívánata ellen határozának; a királynak országgyűlés-elosztalási parancsában hat hónap alatt összehívandó RR. választása hagyatík meg. — Osnabrückben mart. 3án Stüve polgármester születésnapját köz részvétellel üllék meg: azon hír, miszerint Osnabrück képviselőt választott s hogy Stüvet Fürstenauban választották volna meg követnek, nem valósult meg. — Hannovera városban mart. 12én a király a két kamra számos tagu követségét fogadá el, melly a trónbeszédre az országgyűlési felirást nyújtotta által a királynak, az egész semmi nevezetést s kiemelésre méltót nem foglal magában, miként a király válasza sem, mellyben ismét s ujra ígéri, hogy az országot csupa önkény szerint nem kormányzandja, s e szavakkal rekeszi beszédét: „Távol van az országlótul minden valódi szerencse, ha meg nincs győződve arról, hogy népe is szerencsés!“ — A bajor király Schiller Frídrík munkái utánnomtatását országában szorosan megtiltá a nagy emlékülköltő lánya kérelmére, s ennek szabadtíkot ada, miszerint Schiller munkáit 20 évig csak a rendes kiadónak szabad nyomatni; mind azon könyvkereskedőt, ki idegen kiadást árul, 100 aranyra büntetik, mellynek fele a kincstáré, fele pedig a rendes kiadóé. — Ewald tanító jól értesültek szerint a tübingai egyetemhez hívatott meg; a legközelebbi félévben a stuttgarti főiskolában adand leczkéket. — Göttinga város képviselője Hugo jogtanácsnok mart. 15érül arról tudósítá a tanácsot, miszerint Hannovera városból néhány nap mulva visszautazik, mert a kamra nagy többséggel a törvényszerűségi kérdést vitázatlanul hagyni határozá. Nem tudni még: valljon Göttinga választé más követet. A többi ellenzési tag is visszavonul a 2ik kamrából; mind e mellett marad elég számu követ s a kamra folytatja tanácskozását. — A hannoverai királyné a székváros igazgatójához írományt bocsáta, mellyben örömet közölteti a lakosokkal férje születésnapja megünnepeletésén.

A badeni követkamra a vasuti küldötség javaslatát elfogadá, melly szerint: 1) Mannheimul Heidelberg, Karlsruhe, Rastadon, Offenburgon, Dinglingenen s Freiburgon keresztül Bázelnél a schweizi határig vasut építették. Kehl, mellékvonal által kapcsolatik össze a fő vasutal; 2) az építetés a status költségein történik, mirül az országgyűlésnek hü tudósítás fog adatni; 3) a vasut kétszeres vágányu lesz, mentre és jövetre, de most csak az egyik készítették el; 4) az előkészületek az egész utvonalon foganatba vétetnek; az építés Mannheimnál fog elkezdetni. — Berlini biztos hírek szerint a kölni érsek nehezen térend vissza többé érsekségébe; 12 ezer tallérnyi volt érseki fizetésibül ez év jan. Ijetül csak 9 ezret fog kapni, a többi 3 ezer Hüsgen káptalan-helyettesnek adatik a hivatal-igazgatásért. A vegyes házasságok ügyében is olly rendelet fog kibocsátatni nem sokára, melly a rajna-melléki tartományokban az egyházi békét ismét visszaállitandja. — Radziwill Mihály hg, ki az 1830—1831ki lengyelországi történetekben olly kitünő szerepet viselt, Varsóból Berlinbe érkezett. — Gervinus, a számüzött göttingai tanító, mart. 6án Heidelbergben keresztül utazott Olaszország felé, a heidelbergi polgárok s tanulóik itt mulatása estéjén háromszoros eljennel tisztelék meg, mit ő érdekenyül köszönt meg. A frankfurti lap levelezője szerint mart. 4érül Berlinben Sedlnizki gr. boroszlai hg püspök közbejárultára a kölni ügyben titkos ministeri tanács tartott. — Königsbergen mértékletességi társaság jöve létre s nem sokára több nagy városban hasonlót várunk. A tagok írásban kötelezik magokat minden szeszes italtól örökös megtartoztatásra, kivévén, ha orvos rendelné. Ki adott szavát nem akarja megtartani, vagy nem tarthatja meg, azt köteles a társaságnak följelenteni, hogy nevet töröljék ki a névjegyzékbül.

A regensburgi lap szerint a bajor kormány a Duna folyam javításaul 1838dik évre 150 ezer ftot határozta, s parancs van adva a hidak olly móddal építetése, hogy a gőzöseknek s általában a hajózásnak gátul ne szolgáljanak. — A lipcei egyetem bölcseletkészi kara egyhangulag azt határozta, szólitatták föl az egyházügyi ministerség, hogy a Pöricz elhunytával megürült statustani tanítószék Dahmann tanácsnokra ruháztassék. — A német szövetségi gyűlés mart. 3án kezdé el ismét ül-

seit. — A pápa m. évi dec. 10ki beszéde következtében a paderborni és münsteri püspökök köteleseknek érezvén magokat nyilványítani, miszerint az 1830 mart. 25 ki breve következtében 1834ben a vegyes házasságra nézve kötött egyezkedés szerint nem képesek tovább is banni, mellyhez ugyan ez előtt ünnepelesen járultak. Ezen nyilatkozás a kormányt olkomorítá s ő felsége kabinet-i leiratot bocsáta ki, mellyben többi közt mondja: „Igen szomorú kormány lenne az országra nézve, ha egy idegen uralkodónak hivatalosan nem is közölt nyilatkozása a statustörvényt végrehajtásában felfüggeszthetné. Tehát azon egyezkedés következtében hozott rendszabályok teljes erőben maradnak. Az egész félreértésen alapul, ő fels. ugyanis soha sem érté azon egyezkedést máskép, mint hogy senki lélekisméreti korlátoztatást ne szenvedjen. Ha tehát ezután a kath. felek nem egyeznének meg a gyermeknevelésre nézve azon nyilatkozásban, azért, a pápai breve szerint, semmi esetre egyházi censura alá nem fognak vettetni, de a kath. lelkész sem kénytetik az esketést kath. szertartás szerint véghez vinni, hanem a megsértett félnek a püspökhözi folyamodás hagyatík fel, ki elhatározólag intézend e tárgyban, mihez mind a pap, mind a jegyesek fognak illezkedni. Egyedül így lehet egy szabályzott rend visszaállitása végett kibocsátott rendeletet alkalmazni, a nélkül hogy valakinek panaszra szolgáljon alapul s ő fels. félreértésnek tulajdonítja, ha e rendeletet eddig máskép magyarázták.“

O R O S Z O R S Z Á G.

A fekete tenger keleti kikötőiben a dögvész elleni ótalom miatt 4 vesztegházat állitottak Helendschik - Pizunda - Bambara - s Hagraban. Felállitatusukra az országos kincstárul 42 ezer rubel, évi fentartatásukra pedig 3800 rubel rendeltetett. — Jan. 31én Miklós czár II Weljaminow altábornok s a kaukáziai vonal s fekete tenger-melléki csapatok kormányzó vezéréhez czári leiratot bocsáta, mellyben őt sz. Ladomér rend első osztálya vitézévé nevezvén ki, a rend diszjelét küldé meg.

Odesszában Isnard kalmár 5 évi szabadtíkot kapott az általa feltalált „mesterséges épületi köveket készítő mozgonyra;“ ezen kövek olly tartósak, mint a valódiak s a föld bármi nemébül eszközölhetők.

1837ben a Duna Sulina torkolatánál 1282 hajó ment keresztül, közülök 152 orosz, 90 ausztriai, 501 török, 19 angol, 81 jóniai, 130 szardíniai, 289 görög 16 oláh, 2 francia, 1 porosz és 1 moldvai

S V É D O R S Z Á G.

Stockholmi febr. 27diki hírek szerint Wexió város két harmada elégett. 2 ezer lakosnál alig vala többje, de kerületi kapitány s püspök lakhelye volt; a székesegyház megkímélé a tűz. Svédországban a kemény tél igen szökkeni a gabna szükségét, sokan szalmát s csontokat ürtenek meg s abból sütnék kenyeret, s kik illy kenyeret ehetnek, azok még szerencsések!

A M E R I K A.

Ujyorki lapok szerint febr. 2árul Felső-Canada nyugoti részében is el van a lázadás fojtva. — Az ujorleansi francia consul a mexicói tengeröböl melletti francia hajócsapat kormányzójának ismét több tengeri rablást jelente, mellyek 1837 utolsó hónapiban történtek. Az egyesült szabad tartományok az ottani tengeri rablók ellen hadihajót küldenek. —

Ejszakamerikai levelek szerint Mexico, Texas-elleni harcra új készületeket tesz. A mexicói congressus kinyitásakor Bustamente elnök nyilványitá, miszerint ezen republica s az egyesült tartományok közötti különségek még nincsenek elsimitva, de Mexico részről megszakadás elkerülése végett minden megtétetett. — Carthagenai íromány szerint, 1837 dec. 6án Quitoban Ecuador republicában egy lázadási merény megbukott.

Tennessee status törvényhatósága (a tanács egyhangulag, a követház 59 szóval 3 ellen) kedvező határozatokat hozta Texasnak az egyesült szabad tartományokhoz esatoltatásarul.

A chili hadszállitvány oct. 5én érkezék a limai kikötőkbe; sept. 16án indulván 3400 fő s 7ezer loval Valparaisobul. E hadszállitvány csak Chili végképi romlásával végződhetik. Peru csapatai 10—12 ezer főnyiek s ugy rendezvék, hogy 5 ezer ember minden révponton 10 nap alatt összevonható. Lima körében 4 ezer főnyi csapat tanyázgat, melly hat óra alatt a fővárosban öszpontosulhat. — Rio-Janeiroban azon hír terjeng, miszerint Londonban Brazília részire 500 ezer fn. st. kölcsön fog eszközöltetni. 1836ban a bevitel 24,247,000 reis, 1837ben csak 22,390,000 rs; a kivitel 1836ban 18,711,824, rs, 1837ben 15,362,642 reis. A brazíliai kereskedés fele Angolországra esik. Bahiát jan. 16ki hírek szerint szározan s tengeren lödözték s a város feladatását reménylik, mert a lázadónak csak tíz napi élelmök van. — Ujyorkban jan. 29kén több házat emészte föl a tűz. — Montrealban nagy áradás volt, az országutakon esolnakasztak, tömérdek barom veszett el, a kárt 90ezer dollárra becsülik.

Joinville hg, a francia király 3ik fia, ez év kezdetén Hercules kikötőbe (Brazília) érkezék. A hg e birodalom beljében a bányákat látogatandja meg, innét az egyesült szabad statusokba utazandó.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Konstantinápoly febr. 14én: Alexandriai legujabb hírek szerint M. Ali élénkül folytatja hadra készületeit. A száraz és tengeri sergek lihetetlenül erősbitetnek. Naponkint ujoncz-fogadások történnek s a hajógyár élénkül munkás. Alig hagyá el egy sorhajó a hajógyárt, éjjel nappal más új kettőn dolgoznak. Elkészülésök után, min rendkívül buzognak, az egyiptusi tengerészlet 12 sorhajót számlaland. De mind ezzel, hírszerint, M. Ali nem látszik megelégedni, most új hajók építetése s némelly fegyverzett fregátok vásárlása az europaiaktul foglalatoskodtatja főleg elmélet. Még senki sem tudja bizonynal e tömérdek költségü hadra készülés célját, némellyek Bagdad tartományt hirtelilek megszállandónak, de minden alap nélkül. A francia consul határozott nyilatkozást kívánt az egyiptusi kormánytul e készületek iránt s nyíltan értésire ada, miszerint

Europa nem nézندی egykedvűleg a keleti béke zavartatást. De illyes be-
szédek, M. Ali elküldetett ismérve, őt céljától nem rettenik vissza; az
agg basa ifjai lévvel 's erővel viszi az ország dolgait 's ő a mozgalmak
lelke. A tartományok helytartóit 's a városok előljáróit határozta összehíni
Cairoba tanácskozás végett 's épen most munkálkodnak e határozat végrehaj-
tásán. E gyűlés alatt nagy előkészületek is bizonytalanságba hoztak,
mirel aztán a közönség is értesülend. — Salonichii hírek szerint a török-
görög határokon, mint tavaszkor szokott, rablók üzögének patvarkodásukat,
de mind a török, mind a görög kormány részről erős rendszabályok té-
tetnek megzaboloztatásukra.

Alexandriai febr. 6ki iromány szerint: „Egy lengyel, ki Tiflisből
Georgiába megszökött 's Egyiptusba szándékozott menekedni, az orosz
consulátó visszakívántaték 's M. Ali kiadta őt, mire orosz hajón Konstan-
tinopólyba vitték 's Butenieff kezébe adák.

E L E G Y H I R.

A bécsi cs. k. udv. könyvtár, hely szükemiatt, meg fogják bő-
víni. Ő fels. már el is fogadja az építési tervet. — Febr. közepén jelent
meg az írlandi nevelési biztosság 4ik évi tudósítása, miszerint Irthonban
1837 martz. végén 1300 iskola volt, 1449 tanítóval 's 98,098 fia 's
68,831 lány-tanítvánnyal 's az országnak a múlt évben 48,741 fi. st. be
került. 1835 's 36 években csak 1181 iskola volt 's így 119 a szapo-
rodás, mi még nagyobb lehetett volna, ha a status bőkezűbb a költség-
gek adásában. A biztosok az általok követett tervet egészen a nemzet
tetszésit megnyerőnek nyilváníták, 's egyszersmind gondolkozni fognak,
hogy azt minden pontban hatóvá tehessek, olly felügyelési rendszer ál-
tal, mi azt eszközölni képes; e szerint az egész országot 25 iskolakerü-
letre (egy felügyelővel 's példány-iskolával) felosztandónak vélik. 'S mí-
vel a parlament 50 ezer fi. st. határozott számukra évenként, tehát ter-
jedtebb tervök életbe hozatásához fogtak. — Miklós ezárnak a télipalota-
felépítésre 32 millió rubelt ajánlottak; e sommából a pétervári kormány-
zóság nemessége 15 mill., a kereskedőség 10. m., Jakobleff 4 m., Jussu-
poff, Braniczky, 's Beloselsky egy egy milliót ajánlottak. A czár ezen
alattalói szívességet nyájosan megköszöné, de nem fogadja el.

Cairo, jan 20án. Sennaarban hadszállítványrul gondolkoznak. Schan-
kallas hegyenel Fasokel tartományba szándékoznak röntani azon bányák
elfoglalására, melyekből az aranyat részint Abyssinián, részint Sennaaron
kerezttül Egyiptusba viszik 's mi M. Ali jövedelmének most már nevezetes
részit teszi. E hadszállítványhoz némely ausztriai bányászok, Russeger
vezérlete alatt, csatlakozandnak 's ügye ségöktül kívánatos felvilágosítá-
sokat reményelheünk azon tartományok felől. Azon hír, hogy a kék fo-
lyam partján gazdag aranybányákat földöztek föl, még bizonyítást vár,
mert Cairoban illyes híreknek nem igen adhatni hitelt. — Ujyorki lapok
szerint a manham indiai törzsököt majd egészen kiirtá a himlő; ezen be-
tegség más felső missourii törzsökök 's a feketelabuak közt is dühöng. —
Csehországban 1836ik évben csupán Elbe folyamón 157 mázsa dorombot
vittek ki. — Touloni febr. 6ki hírek szerint az ezen napon Athenebe in-
dult brigge a görög kormány számára 1,200,000 frank kölcsönön kívül,
több drága képet víve magával, melyeket a francz. királyné a jerusalemi
szentsír egyházának küldé. — A híres párisi schachjátékos, Labour-
donnaiss, néhány nap előtt ismét jelét adá lihetetlen emlékezetének a
schachjátékban. Ugyanis Boncourtal játszott egy partiet, ki hasonlag,
mint Philidor hajdani vetélkedője, e játékban nagy nevet szerzett. Az
egész partie alatt Labourdonnaiss hátat fordított a schachtablának 's esu-
pán ellentársa vonásit mondatá meg magának 's ugy téteté más által
ellenvonásit. A játék határozatlan maradt, mintegy 2 1/2 óráig tartott 's
mindössze 56 vonást tettek.

Mehemed-Ali rendes serge 82,400 főnyi gyalogságbul, 15 lovas
ezredből, összesen 126 ezer lóbul 's 4 pattantyus ezredből, ez pedig 6
ezer főből áll. Összes ereje mintegy 101 ezer főnyi. Mivel azonban az
ezredek ritkán teljeseek, tehát csak 70 ezerre számíthatni állandó sergét.
Van továbbá a basának 50 ezer főnyi: endetlen csapatja, mely albanfiaiak,
kandiaiak 's beduinokbul áll. A rendes csapatok egészen europai módon
fegyverzetek, de puskájok és kardjok más alakúak. Többnyire német 's
belga gyárakban készülnek, a kabirai fellegvárban még csak most kez-
denek fegyvert készíteni. 1837 vége felé volt a basának 8 sorhajója, 7
frejája, 4 korvetje, 8 brigge 's 3 gőzöse, összesen 1428 álgyuja 's
14,128 tengeri katonája. A szállítóhajóknál 1080 személy, a hajógyár-
nál 4500 munkás van. —

Europában évenként a vasterméket összesen 15,432,000 mázsa
becsülik; ebbül Anglia 7,098,000, Franciaország 2,200,000, Orosz-
ország 1,500,000, Ausztria 830 ezer, Svédország 850 ezer, Porosz-
ország 800 ezer, Harz, Hessen 's Rajna jobb partja 600 ezer, Német-
alföld 600 ezer, Elba, Toscana 's az olasz partok 280 ezer, Piemont
200 ezer, Spanyolország 180 ezer, Norvégia 150 ezer, Dania 135
ezer, Bajorország 130 ezer, Savoja 25 ezer mázsát készit. Ha minden
mázsa vasat 50 forintra becsülünk egyremásra, ugy Europában évenként
775,025,000 frot jövedelmaz a vas, mi háromszor több, mint a többi
éreztermék bece öszvesen.

Waghorn irata szerint Egyiptusban a londoni Church Missionary
Society előlépést tesz. Miss Holliday, ki 1836 végén került oda, meg-
tanulván az arab nyelvet, 80 arab leány számára iskolát állita fel; ez
Egyiptusban az első lányiskola; 's Waghorn szerint a basa is teend va-
lamit a leánynevelés tárgyában. Cairoi iskolában a gyermekek száma
9 ezer, Alexandriában 7 ezer, Egyiptusban általában 27 ezer.

Antwerpenben jan. 27én egy nagy cukorgyár tüvaldozat lön. — Li-
verpoolban Patchett Samuelköz hirté tevé, miszerint ő 192 láb magasság-

ról Victoria dock bassinjába (medencéjébe ugrik) az első ugrásnál ruhá-
ját változtatja a víz alatt, másodiknál összetekeredik 's pisztolyt süt el.
A kijelölt napon 12 ezer kíváncsi esődült össze. Patchett 150 láb ma-
gasságlól leugrik a vízbe, 's néhány percz után némben öltözetben tűnik elő,
két óra mulva ugrott neki másodsor; kezdetben az ugrás függőleges volt,
aztán vízirányos; ekkor elsüté pisztolyt 's hogy az esesen könnyűsen,
kinyújtá karjait vállával a vizet érinté feje 's lábai pedig kiállottak. E
rendkívüli erőtetés olly kevéssé gyöngíté el, hogy a hajón, mellyen parti-
ra szállt, maga evezett.

KATONAI ELŐLEPTETÉSEK.

Változások a cs. kir. hadseregben; előléptettek. Őrnagyokbul alezrede-
sekké: Hegyessy Sándor, Leiningen gr. 31 sz. gyalog ezrednél; 's Liech-
tenstein Eduard hg. Benczur 34 sz. gyal. ezr. a ezredben; kapitányokbul
őrnagyokká: Kienmayer Károly b., Nugent gr. 30 sz. gyal. ezr. Mazzuchelli
gr. 10 sz. gy. ezr.; Rötter Antal, (Mazzuchelli gr. 10 sz. gyal. ezr. Nugent
gr. 30 sz. gy. ezr.; Haesich Pál, Leiningen gr. 31 sz. gy. ezr.; Hallagg János
b., Gollner b. 48 sz. gy. ezr.; Reschenbach Gottfried Lajos, eszászár 1
sz. könnyülovas ezr.; Bernát Miklós 12 sz. nádor-luszázr ezr.; és Barkó József
b. Szász-Coburg-Gotha hg 8 sz. huszázr ezr., mind az ezredben; Weil Leopold
a 4ik pattantyus ezr., mint linzi őrpattantyus állomási parancsnok; Gerstner
József az elsőül a 2ik, 's Kropfretter János b. a 2iktól az első pattantyus
ezredhez; 's Arbutina György a 15 sz. 2ik székely gyal. határezredből, mint
brassói határ- 's várparancsnok. Khaen Henrik gr. 34 sz. Benczur gy. ezr.
helyalezredes lett Comóban; Grounwick Antal, Nugent gr. 30 sz. gy. ezr.
pedig Parys gránátos zászlóalj parancsnoka. Udvarnoky Béla és Bodó Dániel
m. kir. ns testőrségi kapitány és másod-őrmester, őrnagyi rangot kaptak.
Nyugalmaztaták: Viktorini Aloiz, Leiningen gr. 31 sz. gy. ezredben alezre-
des; továbbá, következő őrnagyok: Vasváry János, másod-őrmester a m.
ns testőrségnél; Knorek Ferencz eszászár 1 sz. könnyülovas ezr., mindketten
alezredesi ranggal; Martin Sándor, Gollner b. 48 sz. gyal. ezr.; 's Kőnezöll
Pál, 12 sz. nádorhuszázr ezr.; továbbá, ezen kapitányok: Strebl József a 4ik
pattantyus ezr.; Körschner József, a cseh őrpattantyus kerületből; Willa Pál,
Albert hg 44 sz. gy. ezr.; 's Kozma József, Ferdinand Károly hg 51 sz. gy.
ezr., mind őrnagyi ranggal 's nyugdíjjal; Knopf Antal és Faber Fridrik, Leo-
pold két szicziái hg 22 sz. gy. ezr.; Battaglia Ferencz b., Trapp b. 25 sz.
gy. ezr.; Erdődy Antal gr., Haugwitz gr. 38 sz. gy. ezr.; Desseoffi Antal,
Wasa Gusztáv hg 60 sz. gy. ezr.; Naske János, Koudelka b. 40 sz. gy. ezr.,
Fink August, brassói vár- 's határparancsnok; és Mrazs János, Reusz hg
7 sz. huszázr ezr., mind őrnagyi ranggal. Külfeldekét 's viselhetősükre enged-
elmelet kaptak, következő altabornagyok: Wasa Gusztáv hg, a hannoverai
kir. Guell-rend nagykeresztjét, 's a Braunschweig hgségi oroszlin Henrik
rendét; Pausch Károly, a Parma hgségi Konstantin és sz. György-rend
közép-keresztjét; a vezérőrnagyok közül Piret Lajos b. parancsnoka a main-
zi szövetségi várnak, a másod osztályu kir. porosz vörös sasrendet; az ez-
redesek közül pedig: Liechtenstein Ferencz hg I Miklós orosz czár 9 sz. hu-
szár ezr., az orosz czári sz. Anna-rend középkeresztjét gyémánt-foglalatban;
Vaccani Kamill, a mérnöktestbul, az oroszczári sz. Ladomér rend kiskereszt-
jét; Petrich Zsigmond, a cs. vadász ezredbul, 's katonai előadó a főhadit-
tanésnál a Parma hgségi Konstantin- és sz. György-rend középkeresztjét;
és Moga János, Ferencz Károly hg 52 sz. gy. ezr. ugyanazon rend kiske-
resztjét; továbbá, következő őrnagyok: Frisch Ignác a második szolgálat-
ban levő hadsereg tábori ségége, Zichy-Ferrais Manó gr., Radezky gr. tá-
bornagy szárnysegége, és Bannholzer János, Leopold két szicziái hg 22 sz.
gy. ezr., szinte a főnőrentett rend kiskeresztjét; Sommersy Lajos gr., Hohen-
zollern hg 2 sz. könnyülovas ezr., a lengyel kir. sz. Szaniszló rend kiske-
resztjét; Hauslab Ferencz, Prohaszka b. 7 sz. gy. ezr., az ottoman böcsület-
rend díszjeleit (Nischani Ittihar); Buratovich János, korvet-kapitány, a
kir. görög megváltó-rend arany lovagkeresztjét; Madalena Péter és Marino-
vich János, korvet-kapitányok, végre a kapitányok közül: Rizzardi Péter,
Lombardo József és Pavazza János hajó-hadnagyok, ugyanazon rend ezüst
lovagkeresztjét; Clam-Martinitz Albert gr. pedig a máltai rend lovagkereszt-
jét; és Würtler József dr., tábornokkari és udvari orvos a nádor ő es. kir.
flgségenél, a hgi Szász-Erneszt házrendének kiskeresztjét. —

Gabonaár. Vidéki városink piaczin; pozs. mérője váltó garas.

	buza	kétszer	rozsa	arpa	zab	kukuricza	káposzta
mart. 9ken N. Beeskerek	55-40	35-25	—	22-20	20	25	30
„ 10ken Komárom	60-60	—	—	—	—	—	—
„ 10ken Baja	54-47	40-34	31	34	18	27	27
„ 10ken Pecs	65-60	50	40	—	—	23	35
„ 12ken Ungvár	96-92	82-78	50-56	54-50	32-28	60	82
„ 13ken Debreczen	65-90	45-40	32	25	21	31	45-40
„ 14ken Fejérvár	60-50	44-38	38-35	28-26	22-20	28-27	—
„ 16ken Gyömszény	92-90	48-45	40-40	42-37	28-25	48-36	—
„ 16ken Arad	67	51	50	21	20	30	—
„ 10ken Új-Beese	60-50	45-40	—	20	20	25	30
„ 17ken Szeged	55-50	40-35	—	24-2	25	30	30
„ 27ken Pest	—	—	35-33	29-26	24-21	30-30	34

DUNAVIZÁLLÁS:	láb hüv. von.	DUNAVIZÁLLÁS:	láb hüv. von.
mart. 13án esti 6 órakor	24 5 0	„ „ „ 10	25 3 0
„ „ „ 8	25 2 3	„ „ „ 12	24 10 3
„ „ „ 12	25 11 11	„ 17én regg. 2	24 6 3
„ 14én regg. 1	27 1 9	„ „ „ 4	24 2 6
„ „ „ 3	24 11 0	„ „ „ 9	23 8 9
„ „ „ 6	26 0 0	„ „ „ 10	23 5 9
„ „ „ 9	26 4 9	„ „ „ 12	23 3 3
„ 15én „ 6	28 4 9	„ „ „ 12	23 0 0
„ „ „ 8	29 3 6	„ „ „ 12	21 8 3
„ „ „ 10	29 4 0	„ 18én regg. 2	21 5 3
„ „ „ 11	29 4 9	„ „ „ 12	19 11 0
„ „ „ leg főbb állás.	—	„ „ „ 12	17 10 0
„ „ „ 12	29 4 0	„ 19én reg. 8	17 2 0
„ 16án regg. 2	29 2 9	„ 20én reg. 12	15 5 6
„ „ „ 4	29 1 0	„ 21én	14 9 9
„ „ „ 6	28 11 3	„ 22én	14 3 3
„ „ „ 9	28 10 3	„ 23án	14 0 6
„ „ „ 11	27 7 0	„ 24én	14 2 6

Igazítás: Jelenkorunk idei 21-22. számában a 82. lap 2dik hasábjá
29. sorában ennyi helyett olv. menni.